

Jolanda Linschooten

Keerpunt Alaska

Een meeslepend memoir over jezelf tegenkomen én
terugvinden in de wildernis

UITGEVERIJ LUITINGH-SIJTHOFF

Noot van de auteur:

Omwille van de privacy van diegenen aan wie ik geen toestemming voor het noemen van hun naam heb gevraagd of meer heb kunnen vragen, en diegenen die niet genoemd willen worden, zijn sommige namen gefingeerd.

Keerpunt Alaska is eerder bij Hollandia verschenen.

Hernieuwde uitgave © 2020 Uitgeverij Luitingh-Sijthoff B.V.,
Amsterdam en Jolanda Linschooten

Alle rechten voorbehouden

Fotografie: Frank van Zwol & Jolanda Linschooten

Cartografie: Jolanda Linschooten

Omslagontwerp: Femke den Hertog

Foto's voor- en achterplat: Jolanda Linschooten

Opmaak binnenwerk: Jolanda Linschooten/Crius Group, Hulshout

ISBN 978 90 245 8887 9

ISBN 978 90 245 8888 6 (e-book)

NUR 320

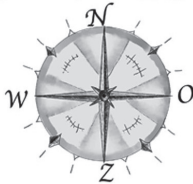
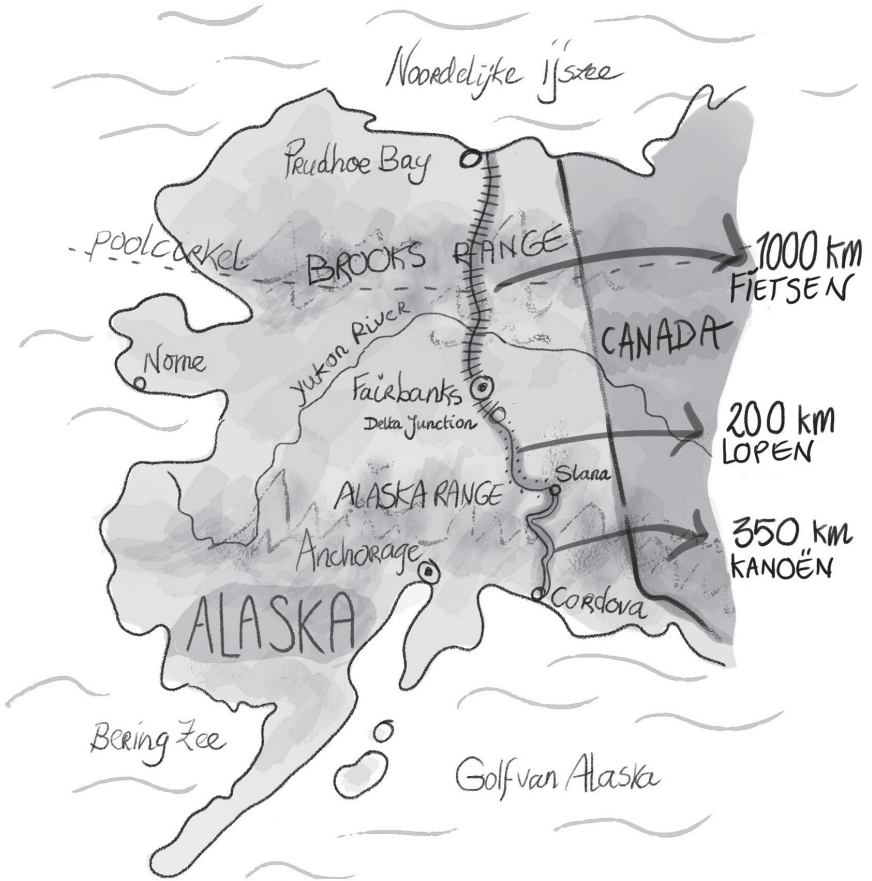
www.lsamsterdam.nl

www.boekenwereld.com

Uitgeverij Luitingh-Sijthoff vindt het belangrijk om op milieuvriendelijke en verantwoorde wijze met natuurlijke bronnen om te gaan. Bij de productie van dit boek is daarom gebruikgemaakt van papier waarvan het zeker is dat de productie niet tot bosvernietiging heeft geleid.

Voor Frank
Omdat 1 + 1 met jou samen 10 is!

Inhoud

Proloog	9
I PER FIETS	15
Dralen voor vertrek	17
Het plan van de pijplijn	22
Regentranen	32
Ontrafeling	44
De tasjesdief	54
Grote Beer en Kleine Beer	60
Het krassen van de raaf	66
Noord voert naar zuid	73
II TE VOET	77
Steeds weer waarom	79
De driedubbele marathon	85
Uitstel op de gletsjer	97
Spletenciaos	115
Het keerpunt	121
Elandvlees	129
III PER KANO	135
De taal van de rivier	137
Barbaren in de bush	143
Wood Canyon	155
Een harig trio aan het Miles Lake	162
De lange laatste nacht	170
Epiloog	177
Woorden van dank	182

Proloog

Onverwachts zwenkt mijn kano opzij. De romp schraapt over een steen en de boot wiebelt verraderlijk, maar met mijn peddel weet ik de klap nog net op te vangen en dan schiet ik weer verder met de stroom van de rivier mee. Twijfel overvalt me, opnieuw, precies zoals een uur geleden bij het instappen aan de oever van deze beek in de Belgische Ardennen. Toen al voelde ik een lichte angst, maar ik negeerde de knoop in mijn maag, gleed de smalle kuip in, trok het spatzeil over de rand en duwde mezelf van de oever af, achter Frank aan die al in een keerwater verderop lag.

Nu merk ik aan elke beweging, van mij en van de stroming, dat ik absoluut niet klaar ben voor wildwater. Mijn hoofd is niet leeg, niet leeg genoeg om me volledig op de rivier te richten en me over te geven aan haar razendsnelle wendingen. Ik zit nog boordevol onrust. In gedachten ben ik elders. Het gaat niet bewust, dat steeds weer terugzien van fragmenten, maar het is alsof die beelden zich de afgelopen maanden een eigen leven in mijn hoofd toegeëigend hebben, alsof ik daar geen zeggenschap meer over heb. Dat is eindeloos vermoeiend en ik word er ongekend leeg van. Juist daarom leek een weekendje wildwatervaren me zo'n goed idee.

Mijn evenwicht is veel te wankel en alles gaat zo snel. De oever, de stenen, alles raast voorbij en bijna overal bots ik tegenaan, als een flipperballetje. De twijfel heeft zich nu definitief vastgehaakt, ik voel hem knagen, maar toch laat ik me verder meevoeren door dit smalle beekje tussen de donkere dennenbomen. Misschien moet ik eerst nog wat wennen en zal het straks beter gaan, misschien

vergeet ik dan de twijfel en al het andere.

Voor mij uit vaart Frank, zijn rode bootje dansend op de golven. De helm op zijn hoofd is een geel bolletje in wit schuim. Maar ineens verdwijnt het. Steil daar, uitkijken dus! Snel nog een keerwater in en daar afwachten? Mijn kano zoekt, de twijfel giert door mijn keel maar het moment van kiezen is voorbij, ik schiet vooruit en probeer uit alle macht om deze plotselinge snelheid bij te houden. Een remslag en nog een. Recht vooruit hoor ik een bulderend geraas, daar wacht een enorme stroomversnelling. Hier is geen weg terug meer; nu ik eenmaal midden in de stroming zit, is de rivier mij toch echt een maatje te groot en vooruitzien lukt niet langer, adequaat reageren is een gepasseerd station. Dat witte gat ligt daar recht vooruit en ik weet niet wat ik moet, ik weet alleen dat ik er razendsnel op af schiet. Angst snoert mijn keel dicht. Alleen nog maar reflexen. Overeind blijven. Het moet, het moet, ik moet hierdoorheen en ik moet overeind blijven. Daar is het gat, een witte afgrond, stenen, chaos, waarheen nu in godsnaam? Adem in, zet je schrap.

Dan is er geen houden meer aan en ik suis omlaag, dwars door die witte muur.

Het water zuigt en trekt. De wereld schuimt en raast. Wat lucht moet zijn, is water. Ben ik boven, ben ik onder? Omgelagen ben ik, maar waar is mijn peddel? En waar in hemelsnaam is lucht? Eruit, weg uit die boot, uit deze razende chaos. Ik trek het spatzeil los en duw mezelf de kano uit. Ooit heb ik, op een heupdiep zomermeertje – zandbodem, kalm helder water – eindeloos geoefend met het weer overeind komen in een omgelagen kano. Maar nu lijkt ik alles te zijn vergeten. Angst en paniek verkrampen me volledig en aan eskimoteren denk ik niet eens.

Ik moet me aan het water overgeven, ik zal meegesleurd worden, maar lucht, wel lucht, alsjeblieft wel lucht! Zodra ik los ben van de kano sleurt de rivier me onmiddellijk mee de diepte in en

ik bots ergens tegenaan. Nog geen lucht. Ik doe mijn ogen open en zie licht boven me. Omhoog moet ik, naar dat licht. Ik red het niet, word steeds omlaag gedrukt. Razend water stort zich over me heen. Onder me voel ik iets hards, ik word er met geweld tegenaan geperst: een steen, nee een boomstronk moet het zijn, met takken. Ik duw me af, weg hier, maar verzet is zinloos, de waterkracht is tegen me en die is zoveel sterker. Ik zit muurvast. Om mij heen is alles tierend geweld en beweging, alleen ik, zonder lucht en met mijn ogen dichtgeknepen, alleen ik beweeg niet. Ik red dit niet!

Je arm! Steek hem omhoog, misschien komt je hand boven het water uit, misschien dat Frank het ziet. Hoop, flinterdunne hoop. Maar ook zoveel duisternis, donker geweld. Een vreemd soort berusting is inmiddels voor de angst in de plaats gekomen. Dit was het blijkbaar dus. Dood, wat anders kan dit zijn? Geen lucht. Steen, stronk, rivier en ik. Meer niet.

Maar dan, opeens, een plotselinge vlaag van woede. Ik wil niet! Naar het licht, ademen zul je, niet opgeven, alles geven. Nogmaals, heviger, vecht ik tegen de kracht van het water, ik duw, trap en dan glijd ik weg, ben ik los, in beweging. Het water neemt me mee.

Ik ben boven, in het licht, adem lucht, eindelijk lucht! Ik zie alles langsschieten, de oever, de bomen, de stenen, de kant. Nu alleen nog naar die kant zien te komen.

Handen die trekken, tillen en troosten. Lucht, de warme adem van een ander mens boven mijn gezicht. Frank is één grote arm. Ik spuug water, kots de rivier uit. Frank wiegt me troostend in een zacht ritme en langzaam ebt het geschreeuw weg uit mijn hoofd. Zijn gezicht, zo dichtbij, zo eindeloos vertrouwd.

Dan start weer die film. Beelden die ik de laatste maanden eindeloos gezien heb, die zich steeds weer opnieuw opdringen. Ik heb mijn moeders hoofd in mijn handen. Ik streel het haar, vreemd dun alsof het al niet meer bij haar hoort.

Ik heb mijn armen om haar heen alsof zij mijn kind is in plaats van andersom. Met haar hoofd op mijn schoot zit ik op de rand van het bed, dat hoge metalen monster dat de huiskamer vult met zijn schreeuwende aanwezigheid. Het staat ingeklemd tussen de televisie en de tafel. Mijn ogen dwalen. Ik tel de ingelijste portretten aan de wand, registreer de wolligheid van het geknoopte kussen, maar dan noemt ze mijn naam en zo dwingt ze me om haar aan te kijken. Haar ogen zijn helder, groot en vol vragen.

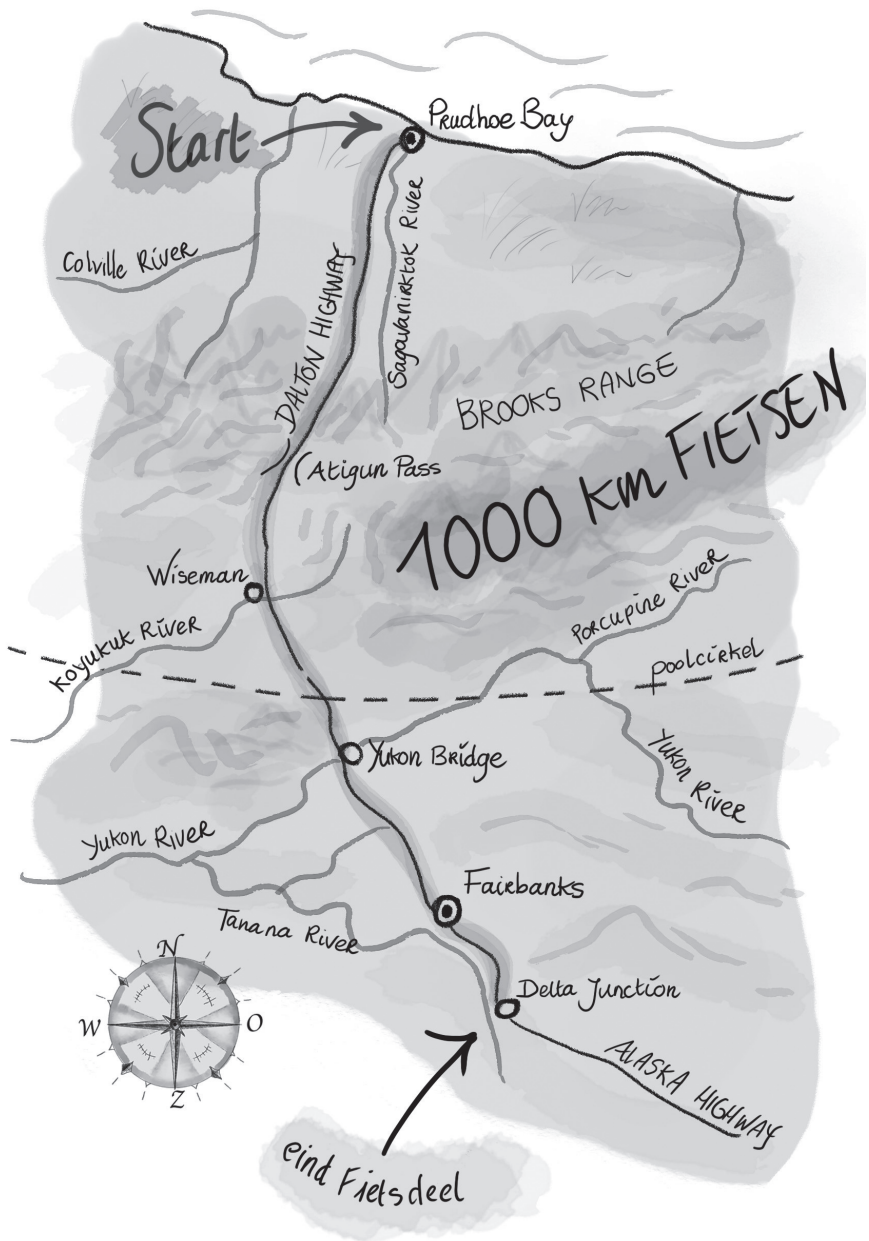
Terwijl ik in het gras bij Frank op schoot lig, doorweekt en nog nahijgend, zijn armen om me heen, denk ik aan mijn moeder, aan onze laatste uren samen. Ze keek me vragend aan, die laatste nacht, maar ik had geen antwoord, ik had geen idee waar ze heen ging. Ik weet het nog steeds niet, ik ben haar kwijt. En bijna, verdomme, bijna raakte ik mezelf ook nog kwijt.

In een reflex zuig ik de voorjaarslucht diep in me op, dezelfde geuren die ook de grauwe dennen nieuw leven inblazen. Dichtbij, om me heen, zit Frank en geleidelijk ga ik kalmer ademen. Het is

alsof de chaos verstilt en eindelijk uit mijn hoofd wegsijpelt. Een warm en licht gevoel vervult me, ik kan het niet omvatten maar ik laat het gewoon maar over me heen komen. Zoals de lentezon heel eventjes dit Ardennenlandschap betovert: er vallen blauwe gaten in het wolkendek, een helder licht geeft de takken hun frisse groentint en kleurt het tapijt van wilde hyacinten op de bosbodem lichtgevend paars.

Pas dan beseft ik dat dit moet zijn wat ik lange tijd verloren was: verwondering, dankbaarheid zelfs.

Deel I

Per fiets

Maar ineens treedt het uit het verborgene te voorschijn. Zijn dekking afgelegd. Ontdekt. Nu de lading niet langer is afgeschermd, begrijp je niet dat je het al die tijd niet hebt gezien. Ineens zie je de waarheid overal, bij de slager en de bakker, in het park, tot in de ogen der mensen zie je het sterven gebeuren.

P.F.Thomése, *Schaduwkind*

